

sedoval je shodu posestnik Peter Pivec iz Brežnice pri Laporju, ki je, dasi priprost kmet, prav spretno vodil zborovanje. Prvi je poročal deželni poslanec g. Peter Novak o deželnem zboru, naslikal težavno stališče slovenskih poslancev nasproti naduti nemški večini. Z zadovoljstvom so vzeli volilci na znanje in odobrili moški in neustrašeni nastop poslancev S. K. Z., ki so celo ošabnim in brezobzirnim Nemcem odkupili korajžo. Viharno so zbrani odobrivali prizadevanja poslancev za pravice slovenskega jezika ter zahtevo, da naj prevzame država stroške za šolo, kar bi bilo edino pravično. Ko je g. poslanec poročal, kako je predsednik S. K. Z., Roškar, Nemcem v obraz povedal, da, ako jim je ne ljubo z nami skupaj delovati, naj nam dajo lastno politično, gospodarsko in šolsko upravo, so vsi navdušeno temu pritrdjevali ter klicali — proč od Gradca.

Nato poročala deželni in državni poslanec Pišek o nameravanem novem davku na vino. Jasno in temeljito razloži slabe posledice tega davka za vinogradnike: cena vina bi se zopet znižala, ker bi kupci toliko manj posestnikom plačevali za vino, kolikor bi znašal davek; za zavživalce bi se vino podražilo, vsled tega bi se porabilo manj vina, ko se itak že ne more prodati vino; cene vina so že tako nizke, da mora vinogradnik zastoj delati; prišle bi nove situacije s financiranjem, katerim bi morali vsako spremembo v kleti naznanjati, kar bi bilo večkrat nemogoče; večina davka bi se morala porabiti za plače inancarjem, katerih število bi se moralo zelo pomnožiti; to bi bila lepa, da bi bili financirani naši kletarji, potem bi bilo umesno, kakor je vzkliknil eden navzočih, da bi naj ti financirali tudi vinograde obdelovali. Govornik navaja potem razloge, zakaj so šli slovenski kmečki poslanci v opozicijo zoper sedanjo vlado. Vsi so odobrivali njegova izvajanja, izrekli iskreno zahvalo in popolno zaupanje slov. kmečkim poslancem ter zahtevali — proč s tako vlado, ki nikakor ne zasluži zaupanja. Je kakor mačka, ki sprejda liže, zadaj pa praska: govori ministrskega predsednika se kar cedijo naklonjenosti in skrbljivosti za kmeta in za Jugoslovane, a ne mine 5 minut, že finančni, pravosodni ali naučni minister delijo zausnice jugoslovanskemu kmetu. Nameravani davek je zopet ena taka zausnica jugoslovanskemu kmečkemu ljudstvu, ker so naše dežele večinoma skoro same vinorodne dežele. Vrag vzemi tako „ljubezen“ in „nepristranost“, kakor jo kaže ministrski predsednik in njegovi ministri do nas!

Zdaj prebere zapisnikar g. J. Tkavc resolucijo zoper nameravani novi davek, ki je bila med burnim odobravanjem enoglasno sprejeta. Besedo dobi g. Sagaj iz Laporja, ki tudi opozarja na slovenskemu kmečkemu ljudstvu sovražno delovanje vlade, ki skrbi tako „lepo“ za kmečki stan, da bodo poslanci kmalu, ako bo šlo tako naprej, lahko rekli vladi, kadar bo hotela imeti zopet kak davek: Kjer nič ni, tu česar ne more nič vzeti. Omenja ustanovitev Vse-slovenske ljudske Stranke, slika naravnost nečloveško, krivično in divjaško ravnanje vladnih ljudi nasproti slovenskemu narodu na Koroškem; poročala nadalje o najnovejši zausnici, ki so jo dobili štajerkli Slovenci od „nepristranskega“ naučnega ministra Stürkha, ki je brez razpisa službe nastavlil na mesto upokojenega profesorja Koprivnika na učiteljsku v Mariboru vsenemškega agitatorja Spintre-ja, ki je vsled svojega delovanja postal povsod drugod nemogoč. Govornik predlaga tozadevne resolucije, ki se bile vse z navdušenjem sprejete.

Posestnik g. Novak iz Slov. Bistrice govori potem zelo jasno in prepričevalno o potrebi izobrazbe, odločnosti in organizacije med kmeti nasproti vladi in kapitalistom ter zborovalci živahno odobravajo njegova lepa izvajanja. G. Sagaj omenja dodatno k besedam predgovornikov, da naj se vsi oklenejo izobrazovalnih društev, ki jim skušajo pomagati do tako potrebne izobrazbe, berejo naj časnike Slov. Km. Zveze in se udeležujejo shodov. Odločno naj nastopa vsak za gospodarske in narodne pravice povsod: v uradih, na železnicah, posebno pa pri volitvah. Vsi naj pristopijo k organizaciji slovenskih kmetov, Sl. kmečki zvezi, ker „sloga pravo moč rodi“. Domačin g. deželni poslanec P. Novak vzpodbuja tudi navzoče, da postanejo člani S. K. Z. ter zahvali zborovalce za obiden obisk ter vztrajnost, nato pa predsednik z živio-klici na naše poslance in cesarja zaključil krasno zborovanje, ki je trajalo nad dve uri. Bil je ta shod znamenje, da tudi naš okraj vstaja, se širi stanovska in narodna zavednost. Ko bodo vsi, ki nas je rodila slovenska kmečka hiša, združeni v tesno organizacijo enega duha in srca, potem je obstoj in boljša, srečnejša prihodnost slovenskega kmeta zagotovljena!

Konjice.

V nedeljo se je vršil v kaplaniji prav dobro obiskan shod S. K. Z. Obilnik posestnik Rudolf otvori zborovanje in povdarja pomen shoda.

Deželni poslanec dr. Verstovšek govori obširno ob splošnem pritrjevanju o položaju v državnem zboru in pojasni nameravani davek na vino.

Sprejela se je nato resolucija, ki protestira odločno proti temu davku.

Na splošno željo govori še na to poslanec o deželnem zboru in biča z ostrimi besedami nemško večino in tiste poslance, katere vedno hvali „Stajero“, češ, da tako skrbno varujejo težnje slovenskih

spodnještajerskih kmetov. Govornik dokaže na raznih dejstvih, da je ravno nasprotno resnica.

Posestnik Napotnik in vikar Preglej opozarjata na delovanje S. K. Z. in predlagata v toplih besedah zaupanje Slovenskemu klubu deželnega in državnega zbora. Posebno se še izreče zahvala poslancu dr. Verstovšku, ki tako vneto deluje za ljudstvo v okrilju S. K. Z.

St. Lovrenc na Dr. p. — Majšberg.

Poslanec Ozmeo je imel v nedeljo dne 28. t. m. dva shoda, predpoldne v Sv. Lovrencu na Dr. polju s kakimi 100, in popoldne v Majšbergu z 200—300 zborovalci, zastopniki celih gornjih Haloz. Ko jim je razložil nameravani vinski davek, kazalo se je med vinogradniškimi posestniki veliko ogorčenje. Posamezniki so vzklikali: Potem nam ne preostaje drugega, kakor zasažene vinograde izsekati in v pašnike pustiti, saj že zdaj ne moremo v danar spravljati svojega vina; samo odpisejo se naj nam tudi ogromni dolgovi, ki jih imamo na vinogradih, kot brezobrestna posojila od države in dežele. Protestna resolucija se je sprejela soglasno.

Sv. Miklavž pri Ormožu.

Vinogradniški shod dne 28. novembra je bil sijajno obiskan. Udeležilo se ga je gotovo do 600 mož iz celega spodnjega ormoškega okraja. Shodu je predsedoval g. Jožef Munda iz Vodranec. Deželni posl. A. Meško je poročal o nameravanem novem vinskem davku. Zborovalci so z vidnim zanimanjem sledili njegovim izvajanjem. G. Vraz in Rožman sta povdarjala, da se je tudi delavstvo odločilo, pridružiti se protestni akciji. Končno se je slišal le en glas: Proč z novim vinskim davkom!

Sv. Tomaž pri Ormožu.

Shod dne 28. novembra je bil nepričakovano dobro obiskan. Do 500 zborovalcev je pazno sledilo izvajanjem dež. poslance Meška. Ljudstvo je soglasno protestiralo proti novi vinski postavi.

Sv. Trojica v Halozah.

Glasno in odločno vladi povedati, da nobenega vinskoga davka pod nobenim pogojem ne moremo sprejeti, smo se zbrali vinogradniki našega kraja na poziv „Gospodarskega in bralnega društva“ predzadnje nedeljo po rani maši polnoštevilno v čitalnici in smo vložili po stvarnem govoru društvenega predsednika č. g. Rafaela Poterč-a peticije poslanski zbornici in ministrstvu.

Kostrivnica.

Veliko ljudstva se je zbralo včeraj po rani maši v gostilni našega vrlega pristaša gospoda Lindiča, da posluša izvajanja svojega državnega in deželnega poslance dr. Korošca. Shodu je predsedoval gospod Jože Tadini.

Poslanec je dal kratek pregled o narodnem gospodarstvu na Slovenskem, o pridelovanju vina, o vinski trgovini ter nazadnje o nameravanem novem vinskem davku.

Shod se je vršil v najlepšem redu.

Sv. Peter na Medv. selu.

Rč je zares velik shod. Ne samo domača župnija, ampak tudi Zibika, Sv. Ema, Šmarje, Sladka gora in Sv. Križ so bili dobro zastopani.

Shodu je predsedoval šmohorski župan gospod Debelak, podpredsednika sta bila župan šentpeterski gospod Strašek in zibiški gospod Smole, zapisnikarja šentemski posestnik gospod Anderlič in šmarški gospod Stoklas.

Državni in deželni poslanec dr. Korošec je v daljšem govoru omenil različne pojave v vinogradništvu ter se nazadnje bavil z novim davkom. V živahno debato, ki je na to nastala, so posegli župan Debelak, Jurij Pevec iz Zibike in domači župnik Gomišek.

Poslanecem se je izrekla zaupnica.

Stopree.

Izobrazevalno društvo v Stoprech priredilo je v nedeljo, dne 28. novembra po večernicah v prostorih Gregorja Taciga protestno zborovanje zoper nameravani vinski davek. Predsednik izobrazevalnega društva Andrej Keček razložil in pojasnil je namero finančnega ministra Bilinskega. Bilo je navzočih okoli 80 vinogradnikov, kateri so silno ogorčeni nad nameravanim obdačenjem ubogih vinogradnikov sklenili resolucijo na državni zbor, finančno in poljedelsko ministrstvo, v kateri najodločneje protestirajo proti nameravanemu davku. Protestne pole so se poslale državnemu poslancu dr. Korošcu.

Slivnica pri Celju.

V nedeljo, dne 28. novembra t. l. smo imeli svojega deželnega poslance Jakoba Vrečko v svoji sredi. Na shodu, ki ga je priredil v župnišču in ki je bil dobro obiskan, nam je zastopnik naših kmečkih težnj napram vladi opisal nevarnost, ki preti vinogradnikom, ako bi vlada predložila nameravani vinski davek zbornici v potrjenje. Zoper tak zakon so zborovalci sprejeli soglasno protestno resolucijo. G. poslanec pa je tudi podal poročilo o delovanju v deželnem zboru ter dokazal, da poslanci Slov. kmečke zveze niti za ped ne odstopijo od zahtevanih gospodarskih in narodnih pravic, ki gredo slovenskemu

kmečkemu prebivalstvu. Poslancu in tovarišem se je izrekla zaupnica. Le tako naprej!

Dobrna.

Tukajšnja kmetijska podružnica je v nedeljo, dne 28. novembra zborovala v hotelu „Union“. Namen tega zborovanja je bil ugovor zoper nameravani davek na vino. Kako ta davek vinogradnike skrbi, je pokazalo to zborovanje. Okoli 100 kmetov je prihitelo iz dobrnske občine, da odločno ugovarjajo proti vsakemu obdačenju vina. G. župnik Kukovič je kot odbornik kmetijske podružnice pozdravil navzoče in povdarjal, kako važno je to, da so kmetje združeni v kmetijskih družbah ali v Kmečki zvezi, kajti le skupen nastop celega kmečkega stanu nam zamore zasigurati, da se nas sliši in usliši na Dunaju. So se meščani odkrivali davka na pivo, se bomo in se moramo tudi mi vinskoga davka obraniti.

Vinsko vprašanje je nekaj let sem prav važno. Najprej so se stari vinogradi ali na novo nasadili z ameriškimi trtami ali pa bolj skrbno obdelovali. Nasledek je veliko vina, ki je nakopičeno v naših kletih, ter nima ne odjemalcev, ne primerne cene. Treba bo predvsem, da se za vino bolj brigamo in ga skrbneje negujemo. Kdor danes ne zna umno kletarstvo, on bi težko svoje slabo blago spravil v danar.

Drugi nedostatek je omenjeni davek, ki bo na vsak način vinogradnika-kmeta zadel. Enoglasno se je sklenila resolucija proti temu davku.

Zborovalci so se g. župniku zahvalili za pouk in navodila.

Pišec.

Protestni shod v Pišecah dne 28. novembra t. l. je izborni uspel ob udeležbi 3—400 volilcev. Poročal je poslanec dr. Benkovič o državnem in deželnem zboru, o nameravani preosnovi davka na vino. Sklenila se je ostra resolucija zoper namero vlade; dr. Benkovič jo je v seji z dne 30. novembra vložil v državnem zboru. Vsled mraza in prepaha v prostorih se je moral shod predčasno zaključiti.

Politični ogled.

Mala politična naznanila.

Dne 26. novembra: Nevarno gibanje Albancev ob srbsko-turški meji narašča. Te dni so streljali Albanci na srbsko mejno stražnico in ustrelili enega srbskega podčastnika. — Spor med Nikaraguo in Severno Ameriko se je poostiril. Predsednik Nikaraguo, Zelaya, ni hotel odgovoriti na neko spomenico ameriškega konzula. — V Koreji se vstaja vedno bolj širi. Japonske oblasti so zasledile veliko protijaponsko zaroto. Več sto zarotnikov so odpeljali na Japonsko.

Dne 27. novembra: V La Muretti na Francoskem otroci nočejo pohajati šole, ker se učitelj brani, odstraniti neko šolsko knjigo, ki je je škof prepovedal. — Francoski listi poročajo, da bo Francoska še letos začela graditi dve bojni ladji. — V Italiji se zadnji čas vedno bolj množijo izgredni ljudstva proti občinskim zastopnikom. V Castellorte je včeraj množica ljudstva zapodila v beg župana in občinskega tajnika ter je opustošila občinsko hišo, razbila vsa okna in požgala listine.

Dne 28. novembra: Bolgarski car Ferdinand je obiskal v Belgradu srbskega kralja. Belgrajsko prebivalstvo je visokega gosta živahno pozdravljalo. Poroča se, da je imel obisk zaseben značaj. — Dunajski vojaški krogi potrjujejo, da se Rusija ob svoji zahodni meji obsežno vojaško pripravljala. — Mladočehi so sklenili, da kandidirajo mesto dr. Srba, ki je odložil državnozborni mandat, dr. Schreinerja, predsednika češke sokolske zveze. — Trgovsko-pomočniški zakon je bil predvčerajšnjim v narodno-gospodarskem odseku sprejet. Četrť leta po razglasu zakona stopi zakon v veljavo.

Dne 29. novembra: Začetkom decembra pričakujejo v Belgradu voditelja mladoturkov Enver-Beja, in albanskega prestolonaslednika princa Ghikoa, ki je oberem predsednik bukareškega društva za osnovanje balkanske edinosti. Belgrajski politiki pripisujejo sestanku s tema dvema veliko važnost. — V Teheranu v Perziji je napadlo ruskega glavnega konzula Paseka 250 roparjev. Prišlo je do hudoga boja, v katerem so bili ubiti od konzulovega spremstva trije kozaki in dva ranjena. Konzul je moral bežati. — V Atenah na Grškem so zaprli nekega turškega častnika zaradi mohunstva. — V Nikaragui, državi v Srednji Ameriki, so zaprli zopet 17 Amerikancev. Amerikanske bojne ladje so dobile ukaz, naj izkrcajo v Nikaragui moštvo.

Dne 30. novembra: V Trstu bi se imel v nedeljo, dne 28. novembra vršiti shod za slovensko šolstvo, a je bil odložen. — Španski ministrski svet je sklenil, da se začne s pripravami za povratek vojnih čet iz Afrike na Špansko. — Cesar je sprejel v avdienci koroškega deželnega glavarja pl. Aichelburga. — V Pragi so zborovali pod predsedstvom deželnega odbornika Adameka zastopniki okr. zastopstev in ugovarjali zoper Bienerthove jezikovne predloge ter zahtevali posebno upravno sodišče za sudetske dežele s sedežem v Pragi.